



ที่ กค 0406.3/ 332

กรมบัญชีกลาง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

3 พฤศจิกายน 2546

กนกนพ 3042

10 พ.ย. 2546

เรื่อง ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้
กรณีเจ้าหนี้ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

เรียน อธิบดีกรมการคลัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้
กรณีเจ้าหนี้ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

ด้วยปัจจุบันการพิจารณากรณีเจ้าหนี้ของรัฐหรือทายาทที่ได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ซึ่งไม่สามารถชำระเงินดังกล่าวคืนแก่ทางราชการได้ในคราวเดียวและขอผ่อนชำระยังไม่มีหลักเกณฑ์กำหนดแนวทางการปฏิบัติเป็นการทั่วไป โดยส่วนราชการจะต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังเป็นรายกรณี ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีหลักเกณฑ์การพิจารณาในเรื่องการผ่อนผันให้เจ้าหนี้ของรัฐหรือทายาทที่ได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ผ่อนชำระเงินในอัตราที่เป็นธรรมและเป็นแนวทางเดียวกัน กระทรวงการคลังจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ กรณีเจ้าหนี้ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ตามประกาศที่ส่งมาพร้อมนี้ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 120 ตอนที่เศษ 113 ง วันที่ 30 กันยายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งให้เจ้าหนี้ที่อยู่ในสังกัดถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

นายสมชาย ใจหาย
อธิบดีกรมการคลัง
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

สำนักความรับผิดชอบทางแพ่ง

กลุ่มตรวจสอบวินิจฉัยงานละเมิดและแพ่ง 1

โทร. 0-2271-3135

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้

กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิ

หรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีหลักเกณฑ์การพิจารณาในเรื่องการผ่อนผันให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทที่ได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ผ่อนชำระเงินในอัตราที่เป็นธรรมและเป็นแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงการคลังจึงกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นกรมและราชการส่วนภูมิภาค แต่ไม่รวมถึงราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“วงเงินที่ผ่อนชำระ” หมายความว่า จำนวนเงินที่ได้รับไปเกินสิทธิหรือโดยไม่มีสิทธิ

“พ้นจากราชการ” หมายความว่า การออกจากราชการทุกกรณี รวมถึงการเกษียณอายุด้วย

“ผู้ขอผ่อนชำระ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่หรือทายาทผู้ได้รับเงินเกินสิทธิ หรือโดยไม่มีสิทธิ หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒ การอนุมัติให้ผ่อนชำระตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ต้องมิใช่กรณีที่เกิดจากการกระทำโดยไม่สุจริตของผู้ขอผ่อนชำระ ต้องเป็นกรณีที่ขอผ่อนชำระเต็มจำนวนที่ต้องชดใช้คืนและต้องมิใช่การขอผ่อนชำระในชั้นศาล

ข้อ ๓ เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทผู้ได้รับเงินเกินสิทธิหรือโดยไม่มีสิทธิเสนอขอผ่อนชำระ ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติดังต่อไปนี้

๓.๑ ตรวจสอบสถานภาพปัจจุบัน ณ วันเสนอขอผ่อนชำระเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายและทรัพย์สินทั้งของผู้เสนอขอผ่อนชำระและคู่สมรส โดยมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรจากบุคคลดังกล่าวหรือหน่วยงานเจ้าของข้อมูล แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการพิจารณา

๓.๒ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาผ่อนผันและกำหนดจำนวนเงินที่ต้องจ่ายงวดแรกอัตราร้อยละ ๒๐ ของวงเงินที่ได้รับเกินสิทธิหรือโดยไม่มีสิทธิ ในโอกาสแรกก่อน ส่วนที่เหลือให้ผ่อนชำระเป็นรายเดือน ภายใต้งบประมาณนี้

(๑) กรณีวงเงินไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนชำระในอัตราเดือนละไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเงินเดือนหรือรายได้ ภายในกำหนดเวลาไม่เกิน ๑ ปี

(๒) กรณีวงเงินเกินกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนชำระในอัตราเดือนละไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเงินเดือนหรือรายได้ ภายในกำหนดเวลาไม่เกิน ๕ ปี

(๓) กรณีวงเงินเกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนชำระ ในอัตราเดือนละไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเงินเดือนหรือรายได้ ภายในกำหนดเวลา ไม่เกิน ๑๐ ปี

ข้อ ๔ ให้คิดดอกเบี้ยระหว่างการผ่อนชำระในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดที่หน่วยงานของรัฐเรียกให้คืนเงินจนกว่าจะชำระเสร็จ โดยให้ถือจำนวนเงินที่ผ่อนชำระในแต่ละเดือนเป็นการชำระดอกเบี้ยรายเดือนที่เกิดขึ้นก่อน ส่วนที่เหลือให้ถือเป็นการผ่อนชำระเงินต้นที่ค้างอยู่

เว้นแต่การผ่อนชำระเงินทั้งจำนวนให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลา ๖ เดือน ทางราชการผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยระหว่างการผ่อนชำระ ซึ่งหากได้มีการคิดดอกเบี้ยระหว่างการผ่อนชำระไปแล้วให้หน่วยงานของรัฐคำนวณดอกเบี้ยคืนให้โดยหักจาก เงินต้นที่ต้องชำระในงวดสุดท้าย

ข้อ ๕ ให้ผู้ขอผ่อนชำระจัดหาบุคคล นิติบุคคลหรือทรัพย์สินค้ำประกัน การผ่อนชำระด้วย

ข้อ ๖ เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือกระทรวงการคลังอนุมัติให้ผ่อน ชำระแล้ว ให้ผู้ขอผ่อนชำระทำหนังสือรับสภาพหนี้ สัญญาผ่อนชำระและสัญญา ค้ำประกันตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดท้ายประกาศนี้ แล้วจัดส่งสำเนาให้ กระทรวงการคลัง ๑ ชุด เมื่อได้รับชำระเงินในเดือนใดและนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน หรือนำส่งเข้าบัญชีอื่นตามหลักการบัญชีแล้ว ให้แจ้งเลขที่ใบนำส่ง เลขที่คลังรับ วัน เดือน ปี และจำนวนเงินไปให้กรมบัญชีกลางทราบโดยตรง หากบุคคลดังกล่าว ผิดนัดเดือนใดเดือนหนึ่งหรือบิดพลิ้วหรือประวิงเวลาชำระหนี้ ให้ดำเนินการตาม กฎหมายต่อไป

ข้อ ๓ หากเจ้าหน้าที่พ้นจากราชการระหว่างการผ่อนชำระ ข้อตกลงเรื่อง การผ่อนชำระเป็นอันยุติ ให้หน่วยงานของรัฐเรียกให้ชดใช้เงินที่ค้างชำระอยู่ทั้งหมด ทันที

ข้อ ๔ หน่วยงานของรัฐแห่งใดไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นี้ได้ให้ขอ ทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๕ บรรดาคำสั่งหรือหลักเกณฑ์ใดซึ่งกำหนดไว้แล้วในประกาศนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๑๐ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับสำหรับคำเสนอขอผ่อนชำระที่หน่วยงานของรัฐ ได้รับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖

สมหมาย ภาษี

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

หนังสือรับสภาพหนี้
กรณีได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

เลขที่...../.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

โดยหนังสือฉบับนี้ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
อาชีพ.....ตำแหน่ง.....สังกัด.....
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ขอทำหนังสือฉบับนี้ให้ไว้แก่
.....ตั้งอยู่เลขที่.....หมู่.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า ข้าพเจ้าตกลงยินยอมคืนเงินที่ได้รับเกินสิทธิ/โดยไม่มีสิทธิ กรณี
.....เป็นเงินรวมทั้งสิ้น
.....บาท (.....) พร้อมดอกเบี้ย
ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี /งดดอกเบี้ยกรณีได้รับยกเว้น โดยชำระงวดแรกจำนวน.....บาท
(.....) ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ส่วนที่เหลือขอผ่อนชำระเป็นรายเดือนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา.... ปี..... เดือน ตามสัญญา
ผ่อนชำระหนี้ เลขที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หนังสือนี้ทำขึ้น.....ฉบับ ข้าพเจ้าได้อ่านและมีความเข้าใจในหนังสือรับสภาพหนี้
ฉบับนี้ด้วยดีโดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัญญา

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

**สัญญาผ่อนชำระหนี้
กรณีได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ**

เลขที่...../.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาชีพ.....
ตำแหน่ง.....สังกัด.....
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ขอทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ให้ไว้แก่
.....โดย.....เป็นผู้แทน ดังมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้าพเจ้ายินยอมคืนเงินที่ได้รับเกินสิทธิ/โดยไม่มีสิทธิ จำนวน.....
.....บาท (.....) พร้อมดอกเบี้ยในอัตรา
ร้อยละ 7.5 ต่อปี / งดดอกเบี้ยกรณีได้รับยกเว้น ตามสัญญาฉบับที่...../.....
ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....โดยจะชำระงวดแรกจำนวน.....บาท
(.....) ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
และส่วนที่เหลือจำนวน.....บาท (.....)
ขอผ่อนชำระเป็นรายเดือนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา.....ปี.....เดือน ตามตารางรายละเอียด
การผ่อนชำระหนี้แนบท้ายสัญญานี้

ข้อ 2 จำนวนเงินที่เหลือตามข้อ 1 ข้าพเจ้าขอผ่อนชำระเป็นรายเดือน ในอัตรา
เดือนละ.....บาท (.....)
จนกว่าจะครบจำนวนที่ต้องชำระและขอรับรองว่าจะไม่เรียกร้องเพื่อระงับหรืองดเว้นการชำระหนี้รายนี้
เป็นอันขาด ทั้งนี้ จะเริ่มผ่อนชำระตั้งแต่เดือน.....พ.ศ..... เป็นต้นไป

ข้อ 3 การชำระเงิน

3.1 กรณีเป็นเจ้าหน้าที่

- ข้าพเจ้าจะนำเงินงวดแรกมาชำระและยินยอมให้เจ้าหน้าที่ผู้จ่ายเงินเดือน
หักเงินเดือนของข้าพเจ้า ณ ที่จ่ายเป็นรายเดือนทุก ๆ เดือนจนกว่าจะครบ

3.2 กรณีเป็นทายาทหรือผู้เกี่ยวข้อง

- ข้าพเจ้ายินยอมจะนำเงินมาชำระ ณ.....เป็นการชำระ
งวดแรกและงวดต่อไปเป็นรายเดือน ทุก ๆ เดือนจนกว่าจะครบ

/ข้อ 4...

ข้อ 4 หากต้องเสียค่าธรรมเนียมในการส่งเงิน ข้าพเจ้ายินยอมออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

ข้อ 5 หากข้าพเจ้าพ้นจากราชการระหว่างการผ่อนชำระ ข้อตกลงเรื่องการผ่อนชำระเป็นอันยุติ ข้าพเจ้ายินยอมชดใช้เงินที่ค้างชำระอยู่ทั้งหมดทันที

ข้อ 6 หากข้าพเจ้าผิดนัดชำระเดือนใดเดือนหนึ่ง หรือผิดสัญญานี้ด้วยประการใดก็ตาม ข้อตกลงเรื่องการผ่อนผันให้งดดอกเบี้ยกรณีได้รับยกเว้นเป็นอันยกเลิกตั้งแต่นั้น ข้าพเจ้ายินยอมให้ทางราชการดำเนินคดีตามกฎหมายกับข้าพเจ้าได้ทันที

สัญญาผ่อนชำระหนี้ทำขึ้น.....ฉบับ ข้อความตรงกัน ข้าพเจ้าได้อ่าน
และมีความเข้าใจข้อความในสัญญานี้โดยตลอดแล้วเห็นว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็น
หลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัญญา
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้รับสัญญา
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

หมายเหตุ

ผู้รับสัญญา คือ ผู้รับมอบอำนาจจากส่วนราชการซึ่งเป็นนิติบุคคล

สัญญาค้ำประกัน

เลขที่...../.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....(1).....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☐ คู่สมรสตาย/หย่าร้าง

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....คู่สมรสชื่อ.....

ขอทำสัญญาค้ำประกันให้ไว้แก่.....ดังมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ 1 ตามที่.....(2).....ได้ทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ไว้ต่อ

.....(3).....ตามสัญญาผ่อนชำระหนี้เลขที่...../.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....นั้น ข้าพเจ้าได้ทราบและเข้าใจข้อความในสัญญาดังกล่าว

โดยตลอดแล้ว จึงขอทำสัญญาค้ำประกันไว้ต่อ.....(3).....ว่า

ถ้า.....(2).....กระทำความผิดสัญญาดังกล่าวไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใดด้วย

ประการใด ๆ ข้าพเจ้ายินยอมชำระหนี้ตามข้อผูกพันที่ระบุไว้ในสัญญาดังกล่าวนั้นทุกประการให้แก่

.....(3).....ทันที โดย.....(3).....

มีจำต้องเรียกร้องให้.....(2).....ชำระหนี้ก่อนและข้าพเจ้าจะรับผิดชอบ

สัญญานี้ตลอดไปจนกว่าจะมีการชำระหนี้ครบเต็มจำนวน

ข้อ 2 ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ที่.....(3).....ผ่อนเวลา

หรือผ่อนจำนวนเงินในการชำระหนี้ตามสัญญาดังกล่าวให้แก่.....(2).....

โดยจะได้แจ้งหรือมิได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบก็ตาม ให้ถือว่าข้าพเจ้าได้ตกลงยินยอมในการผ่อนเวลาหรือ

ผ่อนจำนวนเงินในการชำระหนี้ด้วยทุกครั้ง ข้าพเจ้ายอมมิให้เอาการผ่อนเวลาหรือผ่อนจำนวนเงิน

ในการชำระหนี้ดังกล่าวเป็นเหตุปลดปล่อยความรับผิดชอบของข้าพเจ้าและข้าพเจ้าจะรับผิดชอบในฐานะ

ผู้ค้ำประกันตามสัญญานี้ตลอดไปจนกว่าจะมีการชำระหนี้ครบเต็มจำนวน

ข้อ 3 ข้าพเจ้าขอแสดงหลักทรัพย์ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของข้าพเจ้าและปลอดจากภาระ

ผูกพันใด ๆ อันจะทำให้ทรัพย์สินนั้นเสื่อมค่า เพื่อเป็นหลักฐานในการค้ำประกันไว้ต่อ.....(3).....

..... ดังนี้

/ที่ดิน

ที่ดิน

1) โฉนดเลขที่.....หน้าสำรวจ.....ระวาง.....
เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา อยู่ที่ดินตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ราคาประมาณ.....บาท
(.....)

2) โฉนดเลขที่.....หน้าสำรวจ.....ระวาง.....
เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา อยู่ที่ดินตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ราคาประมาณ.....บาท
(.....)

หลักทรัพ์อื่น

1).....
ราคาประมาณ.....บาท (.....)
2).....
ราคาประมาณ.....บาท (.....)

ข้อ 4 ข้าพเจ้าจะไม่จำหน่าย จ่าย โอน ก่อหนี้สินหรือภาระผูกพันใด ๆ ในทรัพ์สิน
ของข้าพเจ้าตามที่ได้ระบุไว้ในข้อ 3 ตลอดระยะเวลาที่สัญญาค้ำประกันฉบับนี้ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่
เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจาก.....(3).....

ข้อ 5 ข้าพเจ้าจะไม่เพิกถอนการค้ำประกันในระหว่างที่.....(2).....
.....ต้องรับผิดชอบอยู่ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาฉบับนี้

สัญญาค้ำประกันนี้ทำขึ้น.....ฉบับ ข้อความตรงกัน ข้าพเจ้าได้อ่านและมีความเข้าใจ
ข้อความในสัญญาฉบับนี้โดยตลอดแล้วเห็นว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ค้ำประกัน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

/ความยินยอม...

ความยินยอมของคู่สมรส

ข้าพเจ้า.....คู่สมรสของ.....
.....ผู้ค้าประกัน ได้ทราบข้อความในสัญญาค้าประกันแล้ว ยินยอมให้
.....ทำสัญญาค้าประกันฉบับนี้ได้

ลงชื่อ.....คู่สมรสผู้ยินยอม
(.....)

ลงชื่อ..... พยาน
(.....)

ลงชื่อ..... พยาน
(.....)

หมายเหตุ

- (1) ชื่อผู้ทำสัญญาค้าประกัน
- (2) ชื่อผู้ทำสัญญาผ่อนชำระหนี้
- (3) ชื่อส่วนราชการซึ่งเป็นนิติบุคคลผู้รับสัญญา